

STUDENTI

Milé studentky, milí studenti, vítajte!

NPI ČR, ČVT a studenti vyšších a vysokých škol včetně FP TUL se spojili v iniciativě FAKULTY DOUČUJÍ, aby pomohli s učením dětem, které těžko zvládaly distanční výuku a potřebují pomoci s doučováním. Děkujeme, že chcete spolu s námi doučovat. Můžete pomoci konkrétnímu dítěti, které se ztrácí v učení a neví si s ním rady. Bez vás by se v učení už třeba vůbec nechtlo. **A to není málo!**

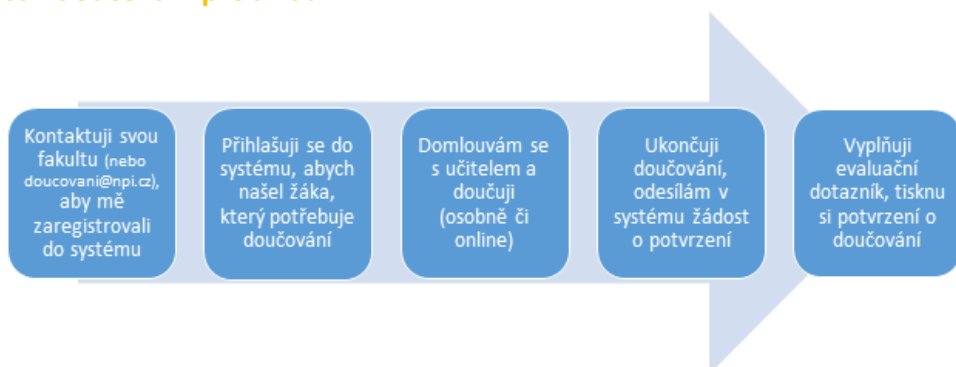
Doučování probíhá buď prezenčně, nebo on-line (přes Google Meet, Microsoft Teams, Zoom, Skype apod.), vše záleží na vaší konkrétní dohodě se školou.

Doučování probíhá nejlépe tak dlouho, aby doučovaný žák dosáhl potřebného pokroku v daném předmětu (případně dle konkrétních požadavků fakulty, školy či žáka).

Studenti pedagogických oborů mohou doučovat i skupinově.

Doučovat žáky se speciálními vzdělávacími potřebami doporučujeme zejména studentům speciální pedagogiky.

Jak doučování probíhá?

NÁVOD K REGISTRACI NA DOUČOVÁNÍ

Registruji se v systému

Koordinátor doučování na FP TUL (dále fakultní koordinátor) – dr. Helena Picková (helena.pickova@tul.cz) – vás zaregistruje do systému a e-mailem vám přijdou přihlašovací údaje. V systému si poté změníte základní údaje (jméno,

Vybírám si doučování

V systému si vyberete, co a na jaké škole chcete doučovat.

Můžete filtrovat dle předmětů, ročníků, krajů, on-line/prezenční formy, speciálních vzdělávacích potřeb apod.

Pokud jste studentem speciální pedagogiky, vybírejte si ty poptávky, ve kterých jsou označeny speciální potřeby – myslí se tím speciální vzdělávací potřeby.

Detaily poptávky (kontakty na učitele, podrobný popis poptávky apod.) uvidíte, pokud rozkliknete řádek s poptávkou.

Domlouvám doučování

Pokud jste si vybrali skupinu k doučování, klikněte na tlačítko „Přijmout“. (Tímto se automaticky změní stav „Čeká na převzetí“ na stav „Převzata“.) V tuto chvíli máte tuto poptávku zamluvenou a ostatní doučující studenti ji v systému nevidí.

a) Buď v řádku v přehledu poptávek:

☐	Základní škola Sídliště 321, Žebrák	Středočeský kraj	Přírodopis	7	7.	st 8. zář 2021 11:32	Ne	Ne	☐ Přijmout
☐	Základní škola Novoborská	Hlavní město Praha	Matematika	15	1.	st 8. zář 2021 11:30	Ne	Ne	☐ Přijmout

b) Nebo v detailu poptávky

Poptávky Moje doučování

Doučovací skupiny - Náhled doučovací skupiny

Školní subjekt
Základní škola pro žáky s poruchami zraku, Praha 2, nám. Míru 19

Obecné

Co a kdo se bude doučovat

Školní předmět
Český jazyk

Počet žáků
2

Třída
7.

Doplňující informace

NE Pouze prezenné
 ANO Speciální potřeby

Kontakt na pedagoga

Jméno
Kateřina Gibalová

E-mail
gibalova@skolazrak.cz

Telefonní číslo
604940120

Doučování je domluveno

Pokud se na doučování domluvíte, označte tento stav v systému, tj. změňte stav „Převzata“ na „Probíhá“.

Učitel vám představí vašeho žáka, domluvíte se, co je třeba doučovat a časový rozvrh doučování. Můžete si domluvit náslech v hodině, abyste svého žáčka lépe poznali. Souhlas rodičů žáka s doučováním zajistí učitel.

Doučování nebylo domluveno

Pokud se na doučování nedomluvíte, označte tento stav v systému, tj. změňte stav „Převzata“ na „Čeká na převzetí“.
(V tuto chvíli se opět začne zobrazovat dalším doučujícím.)

Poptávky Moje doučování

Moje doučování - Upravit Poptávka

Stav
Převzata

Čeká na převzetí
Převzata
Probíhá

Co a kdo se bude doučovat

Doučování bylo domluveno, ale ne v plném rozsahu

Pokud chcete doučovat na vybrané škole, ale nezvládnete se postarat o všechny žáky uvedené v poptávce, můžete poptávku zkopírovat a část žáků vrátit zpět do systému – v kartě „Moje doučování“ klikněte na tlačítko „Zkopírovat“.

Poptávky Moje doučování

Hledat...

☐	Škola	Předmět	Počet žáků	Ročník	Vloženo	Upraveno	Stav	Pouze prezenné	Speciální potřeby	<input type="button" value="Zkopírovat"/>
☐	Základní škola Novoborská	Matematika	10	8.	pá 10. zář 2021 8:24	pá 10. zář 2021 12:01	Převzata	Ne	Ne	<input type="button" value="Zkopírovat"/>

Zapište počet žáků, které vracíte do systému, a klikněte na tlačítko „Uložit“. (Tímto se daný počet žáků vrací do fáze poptávky čekající na převzetí.)

Následně v kartě „Moje doučování“ v řádku vaší převzaté poptávky upravte počet žáků, které budete doučovat.

Doučuji

V systému uveďte u vašeho doučování stav „Probíhá“.

Komunikujte s učitelem, abyste věděli, co je třeba žáka doučit (ne vždy je žák schopen či ochoten definovat to, co je třeba doučovat).

Během doučování vyplňujte report o průběhu doučování v kartě „Soubory a poznámky“ (pouze v případě, že fakulta průběžný report v systému požaduje, rozsah a časový harmonogram reportů je určen příslušnou fakultou).

Komplikace

Pokud se vyskytnou nějaké komplikace (typu motivace žáka, jeho práce, vztahové věci apod.), kontaktujte učitele žáka.

Pokud nedojde k nápravě a budete nuceni doučování předčasně ukončit, informujte žáka a učitele a v systému poptávku odmítněte (změňte stav „Převzata“ na „Čeká na převzetí“).

Ukončuji doučování

V případě, že jste již odučili stanovený počet hodin (nebo jste se s učitelem dohodli na ukončení doučování), vyplňte v systému počet odučených hodin, uložte údaje kliknutím na tlačítko „Uložit“ a odešlete k potvrzení.

Učitel vašeho žáka dostane ze systému automatický e-mail, ve kterém počet hodin potvrdí. (Poté se automaticky změní v systému stav poptávky na „Potvrzena“.)

Informace o tom, že doučování bylo potvrzeno, přijde e-mailem vám i fakulnímu koordinátorovi.

Pokud chcete, můžete si vytisknout osvědčení o doučování.

Po potvrzení doučování učitelem Vám přijde v e-mailu odkaz na krátký evaluační dotazník (doba vyplnění cca 3 min.), budeme moc rádi, pokud ho vyplníte.

Děkujeme!

V případě potřeby kontaktujte fakulního koordinátora doučování nebo NPI ČR (doucovani@npi.cz, 778 545 362).

DĚTI ZE SOCIÁLNĚ VYLOUČENÉHO PROSTŘEDÍ

Koronavirová krize zvýraznila problémy našeho vzdělávacího systému – především jeho nerovnost. Náš vzdělávací systém totiž ve velké míře spoléhá na pomoc rodičů, což funguje, pokud fungují rodiče. Na základě řady odborných studií, v nichž autoři zkoumali příčiny školního neúspěchu, se prokázalo, že jako absolutně zásadní faktor vychází nízké vzdělání rodičů – žije-li dítě s rodiči, kteří sami absolvovali maximálně základní školu, je velká pravděpodobnost, že na základní škole propadne a skončí pouze se základním vzděláním.

Ne všichni rodiče tedy umí a mají kapacitu a vůli děti vést. Rodiče, kteří dosáhli jen nízké úrovně vzdělání, jsou ve složitých existenčních problémech (dluhy, ztráta bydlení, zaměstnání) a neuvědomují si důležitost a přínos vzdělání pro své děti, často nemohou a neumí svým dětem se školou pomoci.

Jak ovlivňuje děti život v sociálně znevýhodněném prostředí

Rodiče řeší především svoji složitou životní situaci (dluhy, ztrátu bydlení, zaměstnání) a vzdělání a podpora jejich dětí pro ně není prioritou. Opakují výchovu svých rodičů. Nechápu, že se vzdělání vyplatí.

Děti tak často žijí v nepodnětném prostředí, nenavštěvují předškolní vzdělávání, rodiče s dětmi nerozvíjejí základní dovednosti. Děti nastupují do škol už s handicapem, který se během studia jen prohlubuje.

Děti často dochází do škol segregovaných (často 50 % dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí), což se podepisuje na kvalitě jejich vzdělání a sociálním kapitálu.

Velké rodiny většinou bydlí v nevyhovujících podmínkách (ubytovny, malé prostory, velký počet obyvatel). Děti nemají vhodný pracovní prostor – stůl, pomůcky apod.

Sociálně patologické jevy (kriminalita, závislosti) jsou součástí denní reality.

To vše vede k tomu, že děti vyrůstající v sociálně znevýhodněném prostředí po základní škole často nepokračují ve vzdělání a končí na úřadech práce (nejhůře je na tom Karlovarský a Ústecký kraj – 14,5 % žáků). Stejně jako jejich rodiče se pak často dostanou do problémů s dluhy, bydlením, zaměstnáním. A stejně jako jejich rodiče nebudou umět podpořit svoje děti ve studiu a pomoci jim se vymanit z tohoto bludného kruhu chudoby.

Kdo by chtěl blíže poznat svět dětí ohrožených sociálním vyloučením:

<http://www.ghettout.cz/> – počítačová hra, jak se dostat ven z ghetta

Marcello D'Orta: *Já to doufejme něk zmáknou*, Baobab; texty dětí z chudinských předměstí italské Neapole

Daniel Prokop: *Slepé skvrny*, Host; základní problémy života v sociálním vyloučení

ROLE DOUČUJÍCÍHO V INICIATIVĚ FAKULTY DOUČUJÍ

Co se od vás čeká?

Podpora, pozitivní motivace, zvyšování sebedůvěry dítěte.

Pomoc dítěti ve školní přípravě, vedení individuálního doučování.

Kromě soustředění na předměty, ve kterých má dítě aktuálně potíže, je skvělé, když dochází k rozšíření všeobecného rozhledu, prohloubení zaujetí pro vzdělání, rozvoj zvědavosti.

Očekávání souvisí s poptávkou

V tomto případě bude patrně záležet na domluvě s učitelem dítěte. Doučující by ale neměl být pod tlakem „úkolování“ ze strany učitele nebo rodiče. Za dítě má zodpovědnost rodič, ne doučující.

Doučující má zodpovědnost za sebe a za průběh doučování.

Pozor na přenášení zodpovědnosti za celkovou situaci dítěte/rodiny na vás!

Odlišujte osobní a soukromé věci od doučování.

Cíle doučování

Cílem nemusí být zlepšení známek

Cílem je také identifikace základních nedostatků, empatický přístup, aktivizování žáka/rodiny, pomoc s vytvořením dobrých návyků při učení.

Cílem doučování může být rovněž podpora při distančním vzdělávání a zvládnutí různorodých úkolů a nároků, které přináší.

Smyslem činnosti

Smyslem vaší činnosti je především pomoc s potížemi s učením, nicméně doučování s sebou přináší i mnoho dalších pozitivních efektů. Může pomoci vnést řád do domácí přípravy, zlepšit její podmínky, posílit sociální a komunikační dovednosti, motivovat k dalšímu vzdělávání, zlepšit sebehodnocení. Doučování by mělo posílit sebevědomí dítěte a zvýšit jeho samostatnost.

Děti ze sociálně vyloučených lokalit

V případě dětí ze sociálně vyloučených lokalit je také cílem orientace na rozšíření obzorů, svět mainstreamových institucí, poznání světa vně lokality.

Pro děti může být těžké navázat vztah s dospělým a získat důvěru, zásadní je, aby se cítilo bezpečně. Jedním z cílů je tedy vytvoření bezpečného prostoru pro učení.

Doučování - doporučení a tipy

Osvědčilo se nám

Mít hodiny s dítětem domluvené pravidelně ve stejné dny i čas. Pro udržení motivace je lepší častější kontakt.

Struktura hodiny: popovídání si o čemkoliv, o úkolech, dokončení úkolů, které se nedařily, dovysvětlení látky a její procvičení (lze dále doplnit chatem k látce, úkolu, zasláním fotky úkolu atp.)

Nechte děti přemýšlet, snažte se je nenápadně dovést k tomu, aby na řešení přišly samy. Víc se tím naučí a posílí se tím i jejich sebedůvěra.

Motivujte děti k učení – zkuste vymyslet něco, na co se děti budou těšit (jednoduché hádanky, odměny – obrázky apod.).

V případě on-line doučování samozřejmě lépe funguje videohovor, kdy vás dítě vidí. Vše často opakovat – pozornost dětí on-line je menší.

Pokud je to možné, zapojte co nejvíce i rodiče.

Doporučení

Nemějte přemrštěná očekávání a ambice! Pozor na frustraci z malých nebo žádných postupů, změny jsou pozvolné a i maličkosti mají svůj význam, pouhé známky a školní výsledky nejsou měřítko.

Buďte připraveni na vše. Vše je možné, třeba i to, že žák deváté třídy má problémy se základními početními operacemi.

Žáci, kteří potřebují doučování, mohou pocházet z velice nepodnětného domácího prostředí, snažte se vzbudit jejich zájem o doučovaný předmět a dodat jim odvalu. Buďte jim oporou a průvodcem na jejich cestě k poznání.

Trpělivost! Spojení nemusí vyjít napoprvé, mohou nastat jakékoliv potíže na straně dítě, rodiny, techniky atd., nevzdávat po prvním nezdaru! Situace je nová pro všechny. Nevíme, co se v rodině děje. Je možné, že dítě, které doučujete, mělo problémy se školou už před karanténou a nyní se ještě prohloubily.

Projevujte o děti zájem a upozorňujte na jejich silné stránky, po nějakém čase vždy připomeňte, co už všechno zvládly. Oceňujte i sebemenší pokroky dětí. Vždy je možné něco ocenit :) Ptejte se dětí, v čem prospívají, co se naučily. Ať samy

zhodnotí, v čem dělají pokroky. Nehodnotte dítě („Jsi chytrý.“, „Jsi hloupý.“), ale jeho výkon („Dnes se ti povedlo...“, „Myslím, že je potřeba ještě procvičovat...“, „Je vidět, že v ... děláš pokroky.“).

Materiály k doučování

www.doucujte.cz

www.kdeseucit.cz

Případné dotazy nebo návrhy a nápady napište na jakdoucovat@clovekvtsni.cz, nebo na doucovani@npi.cz.

Problémy v doučování

Pokud dítě nespolupracuje (nepřipojuje se ve smluvený čas, neplní domluvené úkoly apod.), kontaktujte učitele žáka a domluvte si další postup.

Jestli se Vám zdá, že na vás učitel/rodina/žák nakládá více úkolů/zodpovědnosti, než považujete za vhodné, s někým to sdílejte (dle míry závažnosti) – s kolegy spolužáky, kteří také doučují, s kontaktní osobou na vaší VŠ, VOŠ.

Pokud máte pocit, že se rodina dítěte ocitá v těžko řešitelné situaci, odkažte je na linku Člověka v tísni pro lidi v nouzi: 770 600 800.